

The
NORTH AMERICAN
ESPERANTO REVIEW

In this issue:

★ ★

Joseph Leahy by WILLIAM BAFF

Kalocsay kaj Baghy . . de MARJORIE BOULTON

★ ★

NORDAMERIKA ESPERANTO-REVUO

Septembro - Oktobro • 1959

The North American Esperanto Review
(*Nordamerika Esperanto-Revuo*)

2116 North 35th St., Seattle 3, Wash.,
U. S. A.

Vol. 7, No. 5. Sept.-Oct., 1959

Editor: F. R. Carlson

Published bi-monthly by the ESPERANTO LEAGUE FOR NORTH AMERICA, INC., as its official organ. Subscription free to members. Subscription for non-members: \$1.75 per year. Other rates: Bulk orders (must be placed in advance) to members of Esperanto League for North America: 10 copies, 50 cents; gift subscriptions for schools, libraries, eminent persons, etc., and for Esperantists living in countries outside of North America, may be purchased by members for 50c per year, 3 for \$1. The *Review* reserves the right to refuse gift subscriptions for persons who should pay the higher rate.

THE ESPERANTO LEAGUE FOR NORTH AMERICA, INC., is a non-profit organization to encourage the use of the International Language, Esperanto. *Secretary:* Conrad Fisher, 808 Stewart St., Meadville, Pa. *Treasurer:* Adrian Hughes, 476 So. Bailey Ave., Hillsboro, Oregon.

Membership Dues: Regular Members, \$3.; Supporting Member, \$5.; Patron, \$10; Life Member, \$50; Man and wife, each having privileges of Regular Member, but receiving only one copy of publications, etc., \$4.00.

Make all checks and money orders payable to "Esperanto League for North America, Inc."

SPECIALA ZAMENHOFA NUMERO

La decembra *Revuo* estu tute pri nia Majstro! Sendu plejble baldaŭ, anglaŭlingve aŭ Esperante, materialon por tia numero.

REVIEW DEADLINE — Material for the Special Zamenhof Number should reach the *Review* not later than Nov. 15, so that we can get the magazine out by Dec. 1, to reach you before Zamenhof Day.

The *Review* not only permits, but invites, reprinting of material from its pages, except where special notice, such as notice of copyright, appears.

La Revuo ne nur permesas, sed invitas, represon, escepte kie aperas speciala noto limiga pri kopiado.

CONTENTS (English)	Page
Lord Dowdling on a Common Language	8
Esperanto in North America	9
ELNA's Traveling Exhibit	11
The Esperanto Study Group	13
Congress Publicity en St. Louis	16
Esperantists I Have Known	18
Officers of ELNA	19
Local Addresses*	20
Complete Grammar and Pronunciation of Esperanto	Inside Back Cover

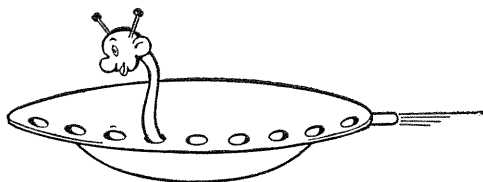
ENHAVO (Esperanta)	Paĝo
Mi Iris Pilgrime (Marjorie Boulton)	2
Ŝaci	6
Lernu per Ludo	7
Plu pri Strangaj Lingvoj	10
Internacia Ligo de Esp. Instruistoj	13
Bonvolu Skribi	14
45a Universala Kongreso de Esperanto	15
Freĝjo kaj la Homoj de Marso	17
Enigmo	17
Konu Viajn Gesamideanojn	19

*Add to Local Addresses (page 20):

Kvakera Esperantista Societo,
c/o Donald Broadribb, Collins, New York

PARDON IT, PLEASE

Page 18, line 20, read "months", instead of "years".

To the Great Kum Kwat,
Lord High Mukamuk,
Solar System Exploration Service,
United Nations of Venus.

Dispatch 070959

President (or Mr.) Eisenhower, leader of one of the greatest Terran nations, is engaged in a round of visits to leaders of other nations.

On August 31, 1959, Terran calendar (310859 our calendar), P. Eisenhower and P. M. MacMillan, leader of another great nation, appeared and spoke on television (a previously described primitive communication system—see dispatch 200150). I quote from the remarks of P. Eisenhower:

“ . . . the world needs a better exchange of ideas, products, trade and the conclusions of scientists—but, above all, of people.”

“ . . . necessity for broadening our contacts in the world—particularly with the Iron Curtain countries.” (a reference to some nations in disagreement with those friendly to P. Eisenhower. See dispatch 120854.)

This, Your Royal Mukiness, seems to indicate an approach to a civilized viewpoint. But on this same trip P. Eisenhower seems to have caused consternation to the Masters of Protocol in another of the great nations which he visited. The official automobile (a primitive transportation device described in dispatch 070250) intended to transport him and the visited leader, C. Adenauer, did not have room for the two of them and an interpreter (a device for explaining to each of them what the other says). It seems that even the leaders of the great nations cannot understand one another without use of an interpreter.

I suggest that we delay any official contact with this irrational race while we explore the possibility of interesting them in the use of a neutral international language, like our Esperanto.

To Tem, Loman in charge,
Terra Exploration Saucer.

Mi Iris Pilgrime

PER KIA MEZURILO oni povus mezuri la ŝuldon de la Esperanto-Movado al Julio Baghy kaj Kolomano Kalocsay? Julio Baghy instruis, per ridoj, ŝercoj kaj amikeco, milojn da nun vivantaj esperantistoj; verkis niajn plej altnivelajn originalajn romanojn, bonegajn novelojn, poemojn kiujn lernantoj jam povas kompreni kaj tamen kiuj kortuŝas la plej spertajn; li ĵus donis al ni nian plej bonan originalan dramon; lia personeco, elstare aminda, karitatoplena, inspiris milojn . . . Kolomano Kalocsay estas la verkisto, kiu vere levis nian literaturon el la ĉarma sed malalta florbedo de bonintenca diletantismo al la aglaj altecoj de originala genio kaj profesieca tekniko; lia traduklaboro preskaŭ timigas per kvanto kaj kvalito; liaj originalaj poemoj estas la ĝisnuna pinto de nia poezio, kaj pli-malpli ekzemplis por ĉiuj sekvintaj poetoj; liaj studoj pri nia lingvo estas inter la plej valoraj. Oni povus aserti, ke Baghy estas la etika, psikologia filo de nia majstro, Zamenhof; kaj ke lia arta frato Kalocsay estas la krea filo de nia majstro — filo, kiu montris la riĉajn eblojn de tiu belega lingvo, de la patro kreita kaj provadita.

Pro tiuj du artherooj, kaj pro la brila konstelacio de iliaj artaj kolegoj, Budapeŝto estas kvazaŭ pilgrimejo por seriozaj Esperantistoj. Sed pilgrimejo malfacile vizitebla; kaj mi ne kuraĝis esperi, ke mi mem vizitos ĝin.

Kiam en marto ĉi-jare, mi ekvojaĝis al Budapeŝto, kun longe atendita individua vizo, kun invito de la Hungarlanda Esperanto — Konsilantaro prelegvojaĝi en la lando, mi apenaŭ kapablis kredi pri mia propra situacio. Tion ĉi, mi pensis, mi neniam povos meriti . . .

Sed ĉio ĉi okazis. Mi vere prelegvojaĝis en Hungarujon: en Balatonlelle, Budapeŝto, Szeged, Hódmezővásárhely, Oroszhatza, Gyula; mi vizitis lernejojn, kooperativajn bienojn, sanatoriojn, fabrikejojn;

eminentaj hungaroj intervjuis min en oficialaj ejoj. Mi multon aŭdis pri la longaj suferoj de la hungara popolo, tiel malfeliĉe lokita sur la vojo de migradoj, invadoj, militoj, en ilia bela, tragika lando ĉe historia vojkruciĝo. Mi vidis propraokule la kuraĝon kaj esperemon de tiu aminda popolo: Budapeŝto estas jam preskaŭ tute rekonstruita post 1956; oni konstruas ĉie; videble la popolo intencas krei pli feliĉan landon; kaj ĝi sopiras al paco, kiel eble nur popolo tiel ofte invadita, sklavigita, torturita, povas sopiri: tiu “ni volas pacon” ne estas kava slogano; ĝi pulsas en ilia sango. Mi vidis, ke ili jam havas kelkajn imponajn sanservojn, kaj kiel edukado kaj terkultivado progresas. Kaj estas preskaŭ neeble, viziti Hungarujon sen ekami la hungaran popolon: tiel heroe kuraĝan, tiel pacaman, tiel obstine kaj nevenkeble espereman, tiel konstrueman, tiel kultursoifan — kaj al fremda vizitanto tiel nemeriteble serveman kaj ĝentilan.

Sed mi nun volas iom bildigi al la leganto niajn du plej karajn kaj eminentajn verkistojn, kiel personojn.

Hejmo de Kalocsay: altplafona apartamento, belstilaj mebloj, monumenta skribotablo, eble la plej granda kiun mi iam ajn vidis; papero, papero, papero; libroj, libroj kaj pli da libroj. Lia esperanta biblioteko estas vere enviinda; li ankaŭ havas riĉan kolekton de alilingvaj libroj kaj precipe de hungara literaturo. Lia scio pri literaturo, eĉ lia erudicio pri literaturo, estas mondskala. Giganta intelekto, neelĉerpebla art-amo.

—foto de M. Boulton

Kalocsay kaj Baghy amike argumentas en la hejmo de Kalocsay —Aprilo, 1959.

Oni facile forgesus, en tiu ĉi librotape-
tita ĉambro, ke nia poeto Kalocsay estas
ankaŭ eminenta hungara kuracisto: ĉef-
kuracisto en grava hospitalo, li estas alte
estimata en sia profesio; li verkis multajn
sciencajn artikolojn. Eĉ mi povas fanfa-
roni, ke iam mi mem iĝis pacientino de
mia arta majstro: mi havis nazkataron
kiam mi por la unua fojo vizitis lin, kaj li
donis al mi pilolojn.

Paperoj: trezoraro! Dum la lastaj jaroj
Kalocsay multe suferis pro diversaj mal-
sanoj; kaj juna li ne plu estas; sed antaŭ
nelonge li finis grandiozan laboron pri tra-
dukoj el Heine. Kia estas lia nuna labor-
programo? Li laboras super senspirige
granda projekto: kvinvoluma antologio el
la monda literaturo! Mi sidis en la impona
ĉambro: cezaraspekta, belvoĉa, Kalocsay
laŭtlegis al mi tradukojn el la latina. Lia
projekto ŝajnas al mi neplenumebla; sed
se oni havas lian potencon intelekton kaj
lian laborkapablon, kion oni ne povas fari?

La poeto aspektas iom kiel oni atendas
ke geniuloj aspektu. Altan frunton li ha-
vas; buŝon fortan sed senteman; tre pene-
trajn okulojn; li estas alta kaj bela viro;
lia voĉo profunde vibrigas la kordojn de la
animo; kaj li montras ian larĝan majestan
ĝentilecon kiu preskaŭ timigus, se li ne
estus samtempe tiel varmkore ĉarma, sim-
patia kaj ofte ridetanta.

Li kaj lia edzino estas tre gastamaj; mi
manĝis ĉe li, kaj ĉio estis bonega, kvan-
kam mi tiel streĉe kaj emocioplene atentis
mian majstron ke mi preskaŭ ne kapablis
manĝi. Li donacis al mi belan fotolibron,
pri bestoj kun siaj idoj — libron de hun-
gara fotoartisto; kaj tie mi trovis belegan
leonon kun tre malgranda, hezitema leo-
nido. "Jen," mi diris, "jen Kalocsay . . .
kaj mi." Ni ĉiuj ridetis.

Al sia arto li vere estas dediĉita. Li pa-
rolas pri iu malgranda detala tradukproble-
mo; pri iu nova metriko kiun li volas uzi
por doni ĝustan ekvivalenton de latina

metriko; pri konfliktaĵaj mitoj kaj kiel oni interpacigu ilin kompromise; pri bildo, kiu klarigas punkton en antikva poemo; ĉiam oni vidas la seriozecon de vere granda artisto.

Kaj ankaŭ tiu geniulo povas esti amuza. Kiel amuza li kelkfoje povas esti! Spritaj aludoj, ridigaj anekdotoj, etaj mimikaĵoj, rapidaj rebatoj al ŝercoj de aliaj . . . oni povas esti tre gaja apud Kalocsay.

Sur tramo en Budapeŝto mi estis la ŝinco en sandviĉo inter Kalocsay kaj Baghy. . . . "Nun ni descendos, Marjorie."

"Ni NE descendos!" Akra alta voĉo de maljuna aktoro. "Ni deiĝos!" Tiuj du granduloj daŭre batalas pri vortoj . . . sed tre amike, eĉ frate.

Kia estas Julio Baghy? Unuvorte, aminda. Kial aminda? Ĉar li difuzas amon ĉien.

Li akompanis min dum mia prelegvojaĝo, ĉiam helpema, simpatia, servema, afabla, kvankam lia sanstato estis tiam malbona kaj la taskoj pri mi terure lacigis lin. Mi ekmalŝanis: li flegis min tiel dolĉe, amike, kompreneme, ke unu tagon mi eklarmis pro pura dankemo kaj neindecoŝento . . . Sur trajnoj ni manĝis panon kun kolbasoj; en diversaj urboj ni manĝis kiel honorgastoj . . . kaj ni tiom devis trinki likvorojn kiel honorgastoj, ke kelkfoje nur mia volforto staris inter mi kaj ebrieco. Mi plidikiĝis pro hungara gastamo, sed Baghy ne; lia maldikeco havas preskaŭ mitologian kvaliton.

Li ĵus verkis folkloran poemon — rakonton — kun tre malfacila rimskemo kaj metriko; multon el ĝi li deklamis al mi. Lia voĉo estas stranga kaj akra, pro liaj multaj suferoj, precipe kiel militkaptito en Siberio; sed ĝi neniam tedis aŭ ĝenis min; mi volonte aŭskultis lin dum horoj, ĉar li ĉiam diris ion inspiran, aŭ pensigan, aŭ korkareseman, aŭ konsolan, aŭ eble amuzan. Dum unu minuto la tuta li vibras kaj

vervas en pipra anekdoto; dum dua minuto, li vokas larmojn al la okuloj per kortuŝa historio pri io, kion li vidis dum sia eventoplena vivo.

Li estas tre karesema: ĉiam li salutas siajn geamikojn per viglaj manopremoj, serpentaj ĉirkaŭbrakoj, multaj kisoj pli bruaj ol brulaj. Mi admiras tiun ĉarman kutimon, kaj agas same se mi povus venki miajn inhibiciojn. Baghy gestas konstante dum li parolas, grimacas tre esprime, mimikas . . . kaj karezas la alparolaton. Liaj karesoj esprimas lian konstantan simpatian, lian varmkorecon. Ĉu aminda infano? ĉu mistera grandaĝa saĝulo? — Oni ne povas decidi; sed nia Baghy estas unika kaj multloke adorata kor-filatelisto.

Li tute ne postulas intimecon: li neniam faris al mi ian ajn personan demandon, kvankam mi preskaŭ tuj sentis, ke mi povas al li konfidi ion ajn; sed li donas sin mem senrezerve, kun neordinara sincereco.

Pri verkado: Baghy kutime pensas pri komencantoj kaj tre simplaj esperantistoj; li uzas simplan stilon — sed tre trafan; li intence uzas relative malgrandan vortaron — sed tre delikate kaj lerte. Li estus multe pli verkinta, se li estus en la vivo ĝuinta pli da komforto, sano, privateco. Fakte lia granda verkado estas preskaŭ miraklo, se ni pripensas la malfacilan, preskaŭ vagabondan vivon de multaj jaroj, militojn, malsanojn, konstantan malriĉecon.

Hejmo de Baghy: malgranda, malriĉa apartamento; mi volus loĝigi tiun maljunan anĝelon, lian loĝalan bravan edzinon kaj lian simpatian filon en malgranda eleganta palaco kun ĉio bona. Li ne vivas komforte. Tamen, li havas multajn librojn; kaj amo lumigas la hejmeton: amo al familianoj, al geamikoj, al patrujo kaj al la tuta homaro. Parenteze, la fianĉino de lia filo estas tiel bela, ke mi demandis

al mi, ĉu amanta patro kreis ŝin el la propra belamanta fantazio?

Jen malgranda, tre maladekvata skizo, pri du inter la plej grandaj homoj de nia Movado, du homoj noblakraj, artdediĉitaj kaj heroe persistemaj. Mia vizito al Budapeŝto estis inter la plej grandaj privilegioj de mia vivo. Kaj antaŭ tiaj homoj, oni devas ja demandi al si: "Ĉu mi faris mian eblon por la Movado?"

Ĉu oni iam ajn faris vere sian eblon por la Movado?

Se iu faris, eble tiuj du en Budapeŝto.

—*Marjorie Boulton*

Helpu!

Materialoj por ekspozicio de la Ligo de Esperantistaj Foto-Filmamatoroj estas bezonataj de S-ano Arpad G. Poloskey, Puskas Ter. 13, Budapeŝto XI, Hungario. Leterojn, poŝtkartojn, ktp.

Deak & Co., Inc.

Foreign Exchange
International Travel
550 South Hill Street
Los Angeles 13, California
Dirk Brink, Branch Manager

Kiamaniere ŝpari monon je viaj vojaĝoj
per aeroplano alilanden?

Estas ne malfacile, se vi tuj skribos al
ni por senpaga flugfolio:
DEAKONOMY TRAVEL

The Answer To the Problem of a SHRINKING WORLD

☆☆☆ a real MUST for every
Esperantist and every Esperanto
Club—a full supply of the
new pamphlet:

The World Is Getting Smaller and Smaller

for distribution to your friends . . .
enclose them in your letters . . .
pass them out at classes . . .

a conversation-piece
about conversation

Has space for address of local group,
book dealer or individual distributor.

100 for \$1.50
1000 for \$12.00

**ESPERANTO - HILLSBORO,
OREGON**

ŜACI

Jen la bildo de tre neordinara hundino.

Ŝia nomo estas “Ŝaci”, kiu germane signifas “trezoro”. Ŝi loĝas en Esperantujo kun la familio Doneis, kiu dum la somero ferias inter la belaj arbaroj de norda Wisconsin.

Tie ŝi estas tre feliĉa, ĉar ŝi povas ludi per sia plej ŝatata trezoro — roketoj. Trovinte unu kiu ĝuste konformas je ŝia buŝeto, aŭ — kiel kelkfoje okazas — tute ne konformas je la buŝeto (la ĉefa afero estas ke ĝi estu ŝtono), ŝi portas ĝin al la plej proksima homo. Ne gravas ĉu li estas okupata aŭ ne ludema — eĉ ĉu li batalas danĝeran arbar-fajron — Ŝaci postulas atenton per rapidaj bojetoj, per petantaj brunaj okuloj, kaj per sku-saltoj kiel infano. Kion ŝi postulas? Ne multe — nur ke oni forĵetu ŝian roketon. Kompreneble, oni ne povas

rifuzi ŝin (kiel oni ne povas rifuzi iun alian knabinon). Tuj post la forĵeto ŝi preskaŭ flugas tra la folioj de la arbar-planko (se io tiel malalta povas flugi), ofte en la mala direkto de sia ŝtoneto.

Sed ne ridu — ŝi nur ŝercas, kaj baldaŭ cirklas ĝis ŝi atingas la ŝtoneton. Tamen, se ĝi falas en la malprofundan akvon de lago, ŝi devas barakti kontraŭ speciala problemo, ĉar ŝi ne povas toleri ke akvo tuŝi la delikatajn orelojn. Tial, ŝi hezitante proksimiĝas al la ŝtoneto, la kapo zorge kaj kvazaŭ fiere levita super la akvo, kaj gracie etendas unu piedon, per kiu ŝi tiras la roketon tra la akvo ĝis ŝi povas pli ĝentile havigi ĝin.

Kiam la amato ŝtoneto estas sekure en la buŝo, ĉu ŝi tuj portas ĝin al la plej apuda persono, kaj rekomencas la ludon? Tute ne. Anstataŭe, ŝi dorlotas ĝin per piedoj kaj nazo, ŝi ame lekas ĝin, kaj ŝi petole ŝovas ĝin per nazon laŭ la teron, kelkfoje ŝajnigante ke ĝi estas perdita. Nur post tia ludado, ŝi buŝe reportas ĝin al homo.

Se oni forĵetas ŝian ŝtonon nur malgrandan distancon, ŝi ofte intence preterkuras ĝin kaj poste revenas; alie la ludado estus tro mallonga.

Ŝi estas ankoraŭ juna (nur du jarojn) kaj eble tial ĝuas ludi. Tamen, ŝi ankaŭ de tempo al tempo postkuras sciurojn, kaj kiam ili grimpas arbon, ŝi penegas sekvi ilin kaj ŝajne ne komprenas kial ŝi ne povas tion fari.

Kiel ŝi havigas tiel multe da energio kaj ludemeco? Sendube de ŝia mirega dieto. Ekzemple, ŝi entuziasme trinkas “coca-cola”. Kaj ĉu vi povas diveni kion ŝi manĝas tiel volonte en la supra bildo? Jes — raz-sapon! Sed ne la ordinara speco — ĝi devas enhavi barb-pecojn.

Ĉu vi iam konis tian hundinon?

S-ino Doroteo Holland

Lernu per Ludo

Mi elpensis Esperantan ludon, laŭ nomo ĜUSTA - MALĜUSTA. Ĉiuj grupoj rajtas uzi ĝin. Ĝi pruvigos esti tre amuza kaj instrua. Oni ĝin ludas jene:

Havigu sufiĉe grandnombron da kartoj, ĉirkaŭ tiel grandaj kiel bankedaj biletoj. Unuflanke sur ĉiu skribu, aŭ presu, demandon Esperante. Ĉirkaŭ duono de la demandoj estu gramatike ĝustaj; la alia duono enhavu po unu aŭ plu erarojn. Ekzemple — Kiel oni devus konduti en la preĝejo? (Ĝusta). Kio faris Vilhelmo Ŝakspir? (Malĝusta).

La anoj de la grupo povas ludi indvidue, aŭ la grupo povas dividiĝi en duonaj grupoj por kontraŭe ludi. Se la partoprenantoj ne estas lertaj Esperantistoj, estas konsilinde havi lertan gvidanton.

Oni donu al ĉiu partoprenanto kvin— aŭ plu, laŭ elekto—kartojn. La frontoj de la kartoj kuŝu malsupre sur la tablo. La cetero de la kartoj restu en staplo sur la tablo. La unua ludanto prenas unu el siaj kartoj kaj laŭtlegas la demandon. Se la leginto de la demando trovas ĝin malkorekta li tuj diru, “Malĝusta”, korekti la demandon kaj ĝuste respondu al ĝi. Se li ne faras eraron li metu la karton kun siajn responditajn kartojn kaj prenu alian karton el la staplo.

Se li opinias ke la demando estas gramatike senerara li tuj respondas la demandon per plena frazo. Se li pravas, li metas la karton sur la tablon apud siaj aliaj kartoj kaj prenas alian karton el la staplo.

Se la ĵusa respondinto faras eraron, aŭ laŭ korekteco de la demando, aŭ en sia respondo, iu alia ludanto ekdiras, “Malĝusta!” kaj ĝustigas la eraron kaj ĝuste respondas. Se la dua faras eraron alia same alvokas lin k. t. p. ĝis iu faras ĝustan ludon. Ĉiu, kiu faris eraron, donas al la lasta unu karton. Ĉi tiu metas la respondi-

tan karton sur la tablon kaj restigas la aliajn kun siajn kartojn.

La ludado daŭras ĝis la staplo da rezervitaj kartoj estas elĉerpita. La persono, aŭ grupo, havanta la plej grandan nombron da kartoj venkas.

—George E. Wagner

Introduction to
ESPERANTO
THE UNIVERSAL LANGUAGE
The Third Edition . . . REVISED . . . Price \$2.00
Sent on Five Days FREE Examination!
BOX 792 • PLACERVILLE, CALIF.

Learn

ESPERANTO

by Correspondence

ESPERANTO-by-MAIL

123 East 35 Street Brooklyn 3, N. Y.

☆☆☆☆☆☆*****

"SAY IT IN ESPERANTO"

**An Exceptionally well written,
well printed and well bound
pocket phrase-book.**

*An Ideal "Bonvojaĝa" Gift for
Friends Travelling Abroad*

75¢ per copy

ESPERANTO LEAGUE
BOOK SERVICE
Middleton, Wisconsin

Lord Dowdling on a Common Language

ACCORDING to Hansard, British equivalent of our Congressional Record, of July 22, 1959, reporting on the debate on the United Nations and world authority, the British Air Chief Marshal said:

“In the meantime, what can be done to bring the nations closer together? It is the curse of Babel which stands in the way. In his imaginative masterpiece *With the Night Mail*, Kipling created an aerial board of control with the motto “Transportation is Civilization”. This is a truth, but only a half-truth. Communications involve mental contacts as well as physical transportation. A Londoner can today go to China in less time than it would have taken him to go to Edinburg 200 years ago, but when he gets there he is a stranger among strangers. He is a “foreign devil” whose contacts must be made through interpreters. He cannot realize the atmosphere of Chinese life, nor can he convey to them anything of his own mentality. It is, in fact, easier for the British to maintain mental contact with New Zealand than with France.

“Therefore it seems to me that an essential step in making contact between nations and the enlargement of the political unit must be the creation of a common language in some shape or form. For some obscure reason, advocates of a universal language are generally labelled as cranks. Why this should be I do not know. What is fantastic or unpractical in the suggestion that every nation should retain its own language, teach it in its schools, and teach one other language, that one to be the same everywhere? Some nations teach three or four languages in their schools as a matter of course. The idea is simple enough in essence; the difficulty lies in persuading all nations to accept the same language. This choice is essentially a poli-

tical one. I can well believe that national pride and national prejudice might prevent the acceptance of any existing language if it were a widely spoken language. But it has been suggested that some dead language might be revived, with an artificial extension of its vocabulary to meet modern needs. Perhaps the most promising suggestion is that Esperanto should be the choice. This language has been making steady progress without any official assistance, and is perhaps ripe for general adoption.

“As I say, it is idle to discuss this question in abstract. It all depends on what the nations can be persuaded to accept, and that is essentially a political question. But, quite apart from its value in bringing the nations together in amity, nobody can deny the advantage of a common language to the traveller, the scientist and the trader. Anyone who has had anything to do with an international conference would bless the day when a common language was adopted, and the United Nations Organization itself would find its deliberations immensely simplified. Not the least grateful, perhaps, would be the Commander-in-Chief of the International Police Force for this help in the control of his heterogeneous constabulary. So, whatever recommendations may be made to the United Nations Organization by Her Majesty’s Government as a result of this debate, I venture to hope that the claim of a common language to a high priority may not be overlooked.”

Esperanto in North America

SEATTLE, Wash. — A beginners' class in Esperanto started Sept. 23 at the Seattle YWCA. The instructor is F. R. Carlson, and the textbook used is Mr. Carlson's 10-lesson "Seattle Esperanto Book".

On Sept. 9, local Esperantists were hosts to Dr. Tukasa Kobayasi, Research Fellow of the University of Tokyo, who is in the U. S. as a Research Scholar under the Fulbright program. Members of Mrs. Higbee's advanced class had their first opportunity to meet a foreign Esperantist and learn first-hand how much more easily such a traveler can use Esperanto in a foreign country than the language of that country. Dr. Kobayasi studied the King's English for many years, then came here and found that we speak the President's English, which he could not understand.

BURLINGAME, Cal. — The high school group at the Burlingame First Methodist church invited the local Esperanto group to tell them about Esperanto. Mr. and Mrs. William Schultze told the group all about Esperanto and the world's need for an international language. Robert Schaffer, 12 year old member of the Esperanto Youth Class, who had started learning Esperanto less than five months earlier but had been carrying on a lively international correspondence for three of those months, displayed and talked about his correspondence: coins and stamps from Russia, picture postcards from many countries, Esperanto periodicals, etc.

OAKVILLE, Ont. — *Esperanto-Domo* (House of Esperanto) was formally opened on the 18th of July. The *Toronto Daily Star* published a long article about the affair, and later Mr. and Mrs. Eichholz, who

established *Esperanto-Domo*, were interviewed on TV. Their 4 year old son, Alko, appeared with them on the TV program, telling in Esperanto a picture-book story.

UNIVERSITY CITY, Mo. — 17 students finished a six week summer course in Esperanto at the Senior High School. The course was unofficial, but was held during school hours in a class room set aside for them by the school authorities. The textbook used was "Junul-Kurso" (Youth Course). The instructor was George Falgier.

This course was so successful that a correspondence course based on "Junul-Kurso" is being prepared. The course will be free to teachers and students in U. S. schools. For information, write to:

U.S. ILEI, 3622 North Market St.,
St. Louis 13, Missouri.

GREENFIELD, Mass. — David Garson and Warren Gould had a display of Esperanto books and magazines in the Greenfield public library during the entire months of August and September.

At the Franklin County Fair September 5th to 9th Greenfield Esperantists had an exhibit where an estimated 50,000 people had a chance to learn about Esperanto. Sixty-eight filled out questionnaires to show interest in joining a study group, and a meeting is being called October first to organize the new recruits.

Esperanto displays for public libraries in cities near Greenfield have been scheduled as follows: Brattleboro, Sept. 25; Keene, Oct. 2; Athol, Oct. 9.

In addition, librarians in Amherst, Holyoke, Northampton and Springfield (with
(Continued on page 12)

Plu pri Strangaj Lingvoj

La artikolo "Mia Dua Lingvo" en la aŭgusta numero, vekis iom da intereso. Jen unu respondo:

Kara S-ro Carlson:

Responde al la artikolo "Mia dua lingvo" de Adrian Hughes en la Julia-Aŭgusta Revuo kaj lia deziro scii ĉu estas io simila al "pig-latin" en aliaj lingvoj krom la angla mi deziras diri ke en mia juneco en Francujo mi sciis pri du tiaj lingvaĵoj en franca lingvo.

Unu estis nomita "Le Javanais" kaj ĝi konsistis en enmetado de la silabo "av" en ĉiu vorto, ekz. "Mon chapeau" fariĝis "Mavon chavapeau".

La dua estis nomita "Argot de boucher" (Buĉista ĵargono) pro tio ke buĉistoj uzis ĝin por sekrete paroli inter si antaŭ siaj klientoj.

En ĝi la konsonantoj kiuj komencis vortojn estis anstataŭitaj per la litero "L" kaj la deprenitaj konsonantoj estis metitaj je la fino de la vortoj kune kun laŭplaĉe elektitaj finaĵoj, ekz. "Bonjour, monsieur, voici le gigot," fariĝis "Lonjourbem, lon-sieurmik, loicivek le ligotgess."*

Mi konis viron, buĉisto, kiu asertis flue paroli en tiu ĵargono.

tre samideane via,

—Charles Chomette

*Fonetike skribita tiu frazo,

"Larlepem luvik largoĵes de luŝebem?" simple signifas "ĉu vi parolas la buĉistan ĵargonon?" kiu estas, kompreneble en franca lingvo, "Parlez vous l'argot de boucher?"

Esperanto books are available from
**Around the World
Circulating Library**
1264 Gamble Ave., Escondido, Calif.

SEKRETAJ KODOJ

Oni povas krei sekretan kodon per diversaj lingvoj. Jen estas ekzemploj Esperant-lingve. La unua linio estas la ordinara alfabeto, la dua estas la kodo.

UNUA KODO:

ABCĈDEFGĜĤĤ I J Ĵ KLMNO PRSŜ
ZVŬUTŜSRPONMLKĴ Ĵ I ĤĤĜGFE
TUŬVZ
DĈCBA

JZ BŜGTZ FDŜJH VGMJZF

DUA KODO:

ABCĈDEFGĜĤĤ IJĴKLMN O PRSŜT
1 A 9 ZEH 5NT 8 V6OC2S B KMR 4 3PU
UŬVZ
F 7 DL

B6 P1U13 A1K1KMOK

TRIA KODO:

La trian kodon oni kreas per la unua kaj dua. Neatentu pri vortoj aŭ frazoj, sed traktu intersekve je literoj de komunikaĵo tradukota aŭ tradukita. Neparajn numerigajn literojn oni elektas el la unua kodo; parajn numerigajn literojn oni elektas el la dua kodo.

Ĵ6ŜHFUZ3Ĉ3HKH?

Do, oni povas inventi tri aŭ kvar kodojn, intermiksi, malantaŭenigi la literojn, tre komplikite. Sed mi avertas vin duakode:

HD6UF 2MK5FLMK!

ENIGMO NUR POR ESPERANTISTOJ

Ĝmetunu ne nodnalei sinevla notezag. Sitse al Akiremadron Otnarepse-Ouver. Enej unu okirbur: "Omgine run rop Jot-sitnarepse". Jasrevid jonaedimas sigel, etsop sigimgine al nopak. Des orp al olaik, ek iv sagnita al nomok natnavkes, oretsim en eulp satsizke. Sib la al otnavlos! Sib la Otnarepse!

—Maliganto

ELNA's Traveling Exhibit

The forerunner of the present exhibit was one displayed at the St. Louis Central Public Library in 1943. Some of the materials collected then are still valid and are found in the current exhibit. The title, "70 Years of Esperanto," allows any *significant* item old or new, to be used. S-roj Dormont and Baff have contributed interesting items.

The exhibit consists of two parts: mounted materials (circulars, posters, photos, periodicals, pamphlets); and unmounted materials, chiefly books. There are 78 cards 14x22 inches and 10 larger mounts. Two series of Unesco posters are included, comprising 28 striking photos with Esperanto text and English translation. These in themselves make an impressive display.

The book section of the exhibit needs to be improved. Twenty of the books displayed in St. Louis in 1958 were privately owned and were donated to the public library after the exhibit. The remaining books do not adequately represent Esperanto's achievement in book publication. It would cost at least fifty dollars for an adequate display, including Zamenhof's works, a fine edition of the whole Bible, several anthologies, dictionaries, textbooks and other significant books.

ELNA pays the cost of transporting the exhibit one way, the user paying return charges, usually not over ten dollars. We hope to arrange a schedule so that one user ships to the next, thus reducing ELNA's expenditure considerably.

Past showings of the exhibit are listed below for the record, as well as the current schedule. In the future, only the latter will be published.

November, 1943: St. Louis Public Library.
May, 1958: St. Louis Public Library.

December, 1958: Hadley Technical High School, St. Louis. (Partial)

December, 1958: High School, Wellston, Missouri. (Partial)

January, 1959: Pharr, Tex. (A. F. Doneis)

April, 1959: Senior High School, University City, Missouri. (Partial)

July, 1959: ELNA Congress, St. Louis.

August, 1959: World Confederation of Organizations of the Teaching Profession (WCOPT), Washington, D.C. (Only the Unesco posters.)

September, 1959: Greenfield, Mass. (David Garson)

October, 1959: Meadville, Pa. (C. Fisher)

Some institutions not interested in an Esperanto exhibit as such will accept the Unesco posters for display. A second set of these is being mounted for use in such situations.

AS WE GO
TO PRESS

Notice has just been received that some of the Exhibit material has been lost in transit. Please be patient if schedules of display are disrupted while the express agency traces it.

The July, 1959, issue of *Usona Skolta Revuo* carried an interesting explanation in Esperanto of the latest "mouth-to-mouth" method of reviving victims of fumes, smoke and drowning.

KVAKERA ESPERANTISTA SOCIETO

Informojn pri KES kaj kvakerismo
ĉe: **Donald Broadribb, Collins, N. Y.**

Esperanto in N. America (cont. from p. 9)

seven branch libraries) have promised to welcome exhibits with the dates still to be arranged.

SACRAMENTO, Calif. — Members of the Sacramento Esperanto Club took over the UN booth at the California State Fair for one day, and distributed publicity leaflets. The Governor and his wife were among those who visited the booth and expressed interest in our movement.

The Sacramento Translators' Committee for the Olympic Games which will be held near Sacramento in February, 1960, put this in the instruction sheet issued to members:

"Your particular function is to serve as interpreter and host to foreigners within our city. You are one of a group of over 150 volunteer interpreters representing the languages spoken by 34 countries, as well as Esperanto."

A new class of 25 students opened on September 25, under Mrs. Frasquita Overmire.

Ike Sez to Khrushchev:

"Because of our strength, because of our importance in the world, it is vital that we understand each other better. You and I have agreed on that point."

JUST PLAIN

Learn Esperanto, boys!

Esperanto in the American Press

The *New York Times*, Aug. 8, published an informative article on the Universal Congress of Esperanto in Warsaw. This dispatch was also printed in the *Minneapolis Tribune*, and probably in other papers throughout the country. The *San Mateo* (Cal.) *Times* published a letter on Esperanto by Mrs. William Schulze. The *Capital Times* and *Wisconsin State Journal*, published letters by Glenn Turner. The *Shreveport* (La.) *Times*, July 9, published a letter by our champion letter-to-the-editor writer, Mary Gibson. Under the headline "Esperanto Group Plots Revolution in Speech", the *Washington Post*, Aug. 16, presented an interesting write-up, with photographs, of the Washington Esperanto Club. U. S. Senator Dick Neuberger clipped a copy and sent it to ELNA's Treasurer, Adrian Hughes.

MONEY FOR ELNA

Deak & Company (see ad, page 5) will pay to ELNA a commission on any business brought to them by ELNA members.

Dirk Brink says it need not be a matter of special effort, but if you know someone who is planning an airplane trip to Europe, Asia, Africa or Australia, send him the name and address. Your friend can save money, and ELNA will get a commission.

Zamenhof History for Boys

The *Daily Sketch*, Modern Boys Annual, a book of adventure stories and interesting articles for British boys, has an eight-page colored picture story of the life of Dr. Zamenhof.

Robert Campion, editor of the Annual, has ordered 10,000 reprints of the pages about Zamenhof. They will be available early in 1960.

Internacia Ligo de Esperantistaj Instruistoj

ILEI, fondite en 1949, nun estas disvastigita tra pli ol 20 landoj, kaj havas pli ol 2000 membrojn, plejparte profesiajn instruistojn, sed ankaŭ aliĝas ne-profesiuloj, kiuj instruas Esperanton. La profesiuloj povas instrui en iu ajn fako; ne necesas, ke ili instruu Esperanton.

La Esperantista instruista organizaĵo en Francio kalkulas proksimume 800 membrojn. Fortaj grupoj troviĝas ankaŭ en Germanio, Italio, Japanio, Jugoslavio. Kiel kutime en interlingvaj aferoj, Usono troviĝis ĝis nun ĉe la malantaŭo, sed oni esperas baldaŭ plibonigi tiun situacion. Jam ekzistas kerna grupo de la Usona Societo de Esperantistaj Instruistoj, kiu invitas aliĝojn. Ĝi celas esti serva, helpa organizaĵo por siaj membroj.

Membroj ricevas la oficialan organon de ILEI, *Instruista Letero*, kiu aperas ĉiunmonate aŭ laŭbezone. Ni projektas ankaŭ bultenon per kiu la usonaj instruistoj povos interŝanĝi siajn spertojn kaj konsilojn. Jam aperis ĉe US-ILEI kelkaj helpiloj por klub- kaj kursgvidantoj, inter ili: adresaro de eksterlandaj grupoj kiuj volas korespondi (proks. 100 adresoj en 30 landoj); folio listiganta kurantajn radio-brodkastojn en Esperanto; alia folio kun kantoj. Membroj povas ricevi moderan kvanton da tiuj eldonaĵoj (ĝis 25) senpage kontraŭ peto, kaj grandajn kvantojn, pagante nur la paper-koston kaj afrankon.

ILEI agadas en pedagogiaj kampoj kaj por Esperanto kaj per Esperanto. La provizora kotizo estas nur du dolaroj. Interesitoj faru ĉekojn aŭ poŝtmandatojn je la nomo de la kasisto, George Halterman, kaj sendu al: US-ILEI, 3622 North Market, St. Louis 13, Missouri.

THE ESPERANTO STUDY GROUP

Many persons become interested in Esperanto, but want companionship in studying it, so they get the idea of starting an Esperanto Club. This idea is a fine one, but not everyone knows how to carry it out. The easiest and best thing is to get three or four interested persons to meet at your homes or in a public building and study together. In this way the only expense you will have is the small price of your textbooks, and you can all use the personal help of the correspondence course instructor, which is free.

The Esperanto Study Group can meet weekly for study and hold a monthly or bimonthly business or social meeting. An annual picnic or other outdoor meeting can be held and Esperantists from nearby places invited to come. Plans for the coming year can be worked out at the annual meeting.

REMEMBER! A small group of five or six seriously studying students means more to the general movement than a much larger club meeting for entertainment, but not actually learning anything.

Don't hesitate to write to the secretary or instructor for any help concerning questions related to this matter.

THE ESPERANTO LEAGUE FOR NORTH AMERICA, INC.

Secretary: Conrad Fisher, 808 Stewart Street, Meadville, Penna.

Esperanto correspondence instructor:

Louis Dormont, 123 E. 35th St. Brooklyn 3, N. Y.

The correspondence course is **FREE** to teachers and others intending to teach a class.

See "**LOCAL ADDRESSES**", page 20 for Esperanto groups near you.

Bonvolu Skribi

MALLONGIGOJ: Dez., deziras; kor., korespondi; pk., poŝtkarto; bk., bildkarto; pm., poŝtmarko; gaz., gazeto; il., ilustrita; interŝ., interŝanĝi; p. ĉ. t., pri ĉiuj temoj.

Kalaŝnikov A. M., Sofievskaja 5, Novorossijsk, U. S. S. R. Dez. kor. kun amerikaj gesamideanoj pri ĉiuj temoj kaj interŝanĝi bildkartojn, poŝtmarkojn, gazetojn.

Czira Tbdya, II Kelemen u 9. f. 5, Budapest, Hungario. 24-jara fraŭlino, ĵus finis komencantan kurson. Dez. kor., interŝ. bk. interese afrankitajn.

S-ro Ladislav Láni, ul. 1 Mája 11, Zilina, Ĉeĥoslovakio. 18-jara studento, dez. interŝ. bk., pm. kaj alumetglumarkojn.

Georgo Csüllög, Hajnal str. 1, Nyirábrány, Hungarlando. Instruisto, dez. interŝ. naciajn himnojn sur diskoj (prefere kun teksto) el ĉiuj landol.

S-ro Joŝifumi Okano, Uenomaru 1-800, Akaŝi, Hjogoken, Japanujo. 23-jara poŝt-oficisto. Dez. kor. pri Usono, precipe pri sia profesio.

Temesi István, Miskolc, Máv telep 15/4, Hungarujo. Redaktoro de *Verda Vojo*, delegito de UEA. Dez. kor. kun geusonanoj.

Johano Ŝmits, Str. Rigas 31-1A, Cesis, Latvio. Eksĝardenisto, estro de loka Esperanto-grupo, dez. kor. kun usonano.

Rimma Odincova, Jalta—Krasnokamenka, USSR. Malnova esperantistino, gvidas kulturan laboron, dez. kor. p. ĉ. t. kun geusonanoj, interŝ. bk.

S-ro Stefan Bukowski, Krakow, ul. Glaska 11 m. 8, Pollando. 27-jara teleteknikisto, dez. interŝ. pk., esp. revuojn, librojn, leterojn p. ĉ. t. kun geusonanoj.

S-ro Agh Béla, Szeged, Takaréktár u. 8. II. 18, Hungario. 44-jara. Dez. kor. kaj interŝ. bk. tutmonde, precipe kun Aŭstralio, Havajo, Hindujo, Usono.

A. Leonhardt, Dresden A 20, Bärenklaüser Str. 23, Germanio—D.D.R. Laboristo. Dez. kor. p. ĉ. t. per leteroj kaj bk.

Fran Fridrich Zöld, Streda nad Bodrogom, kraj Košice, Ĉeĥoslovakio. (kaj) Teodor Andreas, Košice, Krupskej 55, Ĉeĥoslovakio. Du instruistoj-muzikistoj dez. tutmonde kontaktiĝi kun muzikistoj, se eble seriozaj gitaristoj, interŝ. muzikaĵojn.

Antonin Zavodsky, Zaroŝice 229, Kyjov, Ĉeĥoslovakio. Masonisto 17-jara. Dez. kor. kun usonano, interŝ. bk.

Anatolio Kuzmicki, ul. Pedagogičeskaja 32 kv. 2, Taŝkent, 31, Uzbeka respubliko, U. S. S. R. 32-jara radioingenero. Dez. kor. kun usonan(in)o p. ĉ. t., interŝ. pm. kaj bk.

Jose Mascarell Bernad, C/Poeta Querol no 28 2a puerta, Valencia, Hispanio. 13-jara komencanto (ankaŭ lia 11-jara frato) dez. usonan korespondanton.

Mezsaros Jozsef, Hraniloviceva, 8, Subotica, Jugoslavio. 21-jara horloĝisto, dez. kor. kun geusonanoj. Intereso: bk, arto, filmo, geografio, ktp.

Kyong Jeen Bae, (& Eun Sik Kim) 7 Mun Wha Dong, Taegu, Koreo. Katoliko, universitatano, dez. kor. kun usonanoj.

La *Revuo* presas senpage (sed foje mallongigas) korespondpetojn el aliaj landoj. Tiuj anoncoj aperas nur se, kaj kiam, konvenas al la redakcio (ĝis nun ni senprokraste presis ĉiujn, kies adresojn ni povis legi), kaj ili temu nur pri korespondado *en Esperanto*. Por certigi nepran aperon, oni pagu \$1 ĝis 4 paĝvastaj linioj. Se resendadreso ne estas legebla, ĝi estas nek presebla, nek presinda, do ne presota. SKRIBU KLARE!

DONATIONS TO THE REVIEW

Thanks to

Glenn Turner	\$38.18
George Falgier	2.50
F. J. DuBois	5.00
Erna Sindhwad	4.00
Rejo Pease	1.00

Glenn Turner donates to the Review 25% of receipts of Esperanto League Book Service. The \$38.18 is the Review's share from book purchases by: Donald Dayton, C. Stanley Otto, John F. Cleve, Mrs. John W. Guilday, George E. Eccles, Ida Belle Craig, K. M. Whitten, David Esche, Raymond H. McEvoy, R. Reed, Richard Jarrecki, Mrs. Lee Gibson, Mrs. Dorcas Johnston, William F. Julene, Mrs. Barbara J. Stern, Edward Blandin, Mara Edwards, Hendrick de Groot, Edward Beaudoin, Judy Jane Welker, Mrs. D. Leitman, Marian G. Steely, Donald Burlson and those who bought books at the Congress.

Se vi aĉetas librojn ĉe

Esperanto League Book Service

vi helpas al la Revuo

45-a Universala Kongreso de Esperanto

Bruselo, Belujo — 30, 7 — 6, 8, 1960

Sub la Alta Protektado de

L. M. Baudouin, reĝo de Belujo

La kotizoj por la 45-a Universala Kongreso de Esperanto en Bruselo por la periodo ĝis 31-a de decembro 1959 estas jene fiksitaj:

kongresano	\$9.00
edz/in/o de kongresano	4.50
junul/in/o ĝis 20 jaroj kaj studentoj	3.00

Rabato por Individua Membro

de UEA

Rabato por edz/in/o de Individua Membro

.50

Usona Peranto: Dirk Brink, Box 5953, Metro Station, Los Angeles 55, Calif.

Typical Esperantists — intelligent, happy, good-looking. Start learning Esperanto now!

COMING

SPECIAL ZAMENHOF NUMBER

The December issue of the REVIEW will be a special number dedicated to Dr. L. L. Zamenhof, creator of Esperanto, on the 100th anniversary of his birth.

While some of the regular departments will also appear, it is desirable that they be oriented toward the central theme, if possible. Local groups are requested to report to the REVIEW as soon as possible, emphasizing plans for observance of Zamenhof Day, in order that these may be reported in "Esperanto in North America".

Please place bundle orders early, as I hope to print this issue early, to reach the readers before Zamenhof Day.

— The Editor

Congress Publicity in St. Louis

Esperanto received some good publicity in connection with the 7th Congress held recently in St. Louis. Announcements appeared in both daily newspapers on the Sunday preceding the Congress. The public meeting Friday night was publicized by the *Globe-Democrat* in its Wednesday editions.

The *Post-Dispatch* sent a reporter to the public meeting and published a factual account the following day.

Joan Foster, feature writer for the *Globe-Democrat*, interviewed Mr. and Mrs. Doneis and, as a result, a good article, complete with a large picture of them, appeared on Wednesday following the Congress.

John Sabin, reporter and newswriter at Station KMOX and outstanding student in last winter's Esperanto class, was instrumental in getting television time for Esperanto.

Friday morning of the Congress, President Doneis was interviewed on KMOX-TV by Curt Ray, a most genial interviewer and master-of ceremonies. KMOX-TV, the local outlet for CBS, is St. Louis' most looked-at station.

CBS News became interested in our Congress and sent a crew to our Saturday morning session. The fine film they made was shown Sunday night in the CBS network news broadcast.

And that was not all. On Friday evening following the Congress, the 15-minute "Eye On St. Louis" television program was devoted entirely to Esperanto.

Parker Wheatley, director of Public Affairs for KMOX-TV and one of St. Louis' best-known television personalities, conducted the interview with George Falgier as the guest who answered questions

about Esperanto.

Mr. Falgier explained how Esperanto was developed and how word-combinations are formed. He discussed the simplicity of the international language and the ease with which it can be learned, and informed listeners that a new free class in Esperanto would be presented in the fall.

A highlight of the program was the singing in Esperanto performed by four young people representing three high school Esperanto Clubs: Signe Wood, Earline Evans, David Esche and Gerald Fleischmann. Their capable accompanist was Mrs. Eileen Nelson, co-sponsor of the Esperanto Club at Hadley Technical High School.

After the program, Wheatley remarked about Esperanto: "It does make sense!"

Because of the fine response from viewers, we expect to have the largest enrollment ever for the free Esperanto course which will be given by Mr. Falgier at the Central Public Library in St. Louis, starting Tuesday evening, September 22nd.

We are indebted to Rex Davis, outstanding St. Louis radio-journalist, Station KMOX, for a five-minute broadcast about Esperanto and the 7th Congress in St. Louis which he prepared for the *Voice of America*.

Since this program was commissioned by the *Voice of America*, it has undoubtedly been broadcast in the more than 40 languages used by the *Voice* and beamed to all parts of the world.

Mr. Davis was kind enough to let us have a tape recording of his broadcast. Copies may be obtained by interested groups from George Falgier, 3622 North Market St., St. Louis 13, Missouri.

ŜAKLUDA ENIGMO

<i>m.</i>	<i>s</i>	<i>e</i>	<i>r</i>	<i>l</i>	<i>d</i>
<i>r</i>	<i>m</i>	<i>a</i>	<i>f</i>	<i>a</i>	<i>a</i>
<i>o</i>	<i>c</i>	<i>b</i>	<i>ĝ</i>	<i>o</i>	<i>n</i>
<i>o,</i>	<i>l</i>	<i>p</i>	<i>s</i>	<i>s</i>	<i>p</i>
<i>o</i>	<i>E</i>	<i>c</i>	<i>a</i>	<i>e</i>	<i>a</i>
<i>e</i>	<i>m</i>	<i>n</i>	<i>s</i>	<i>o</i>	<i>l</i>

Transsaltu kun ĉevalo de ŝakludo ĉiujn kvadratojn kaj legu esperantan proverbon.

La solvo aperos en venonta numero.

Sendita de A. Holzhaus

No Class Handy?

LEARN ESPERANTO BY MAIL

Esperanto-by-Mail

123 East 35th St., Brooklyn 3, N. Y.

The course requires a deposit of \$10. Of this sum \$5 is rebated at the end of the course, the remainder pays for texts used, and for postage on returned exercises. Books used are:

Nelson's Esperanto Course

Edinburgh Dictionary

Two readers by Kennigott

For those who wish to hear Esperanto spoken, it is possible to obtain, on loan or for cash, either phonograph records or tape recordings from the Secretary of the Esperanto League:

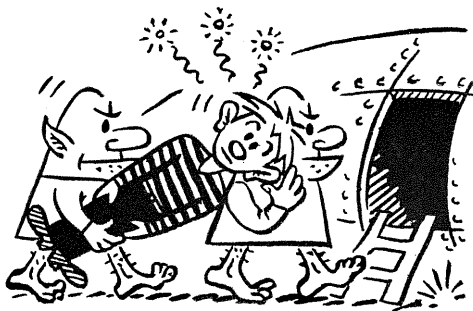
Mr. Conrad Fisher

808 Stewart Street

Meadville, Pa.

Freĵo kaj la Homoj de Marso

de Stephen Block

Ĉapitro II

Kaptita!

Resumo: Dum Freĵo ludis en la arbaro, flugtelero surterigis. Verda lumradio paralizis Freĵon. Pordo en la flugtelero malfermis sin.

El la flugtelero venis tri malgrandaj, verdaj homoj sen haroj. Unu el ili paŝis al Freĵo kaj demandis, "Ĉu vi parolas Esperanton?" "Jes!" respondis Freĵo, "Sed kiel okazis, ke vi povas paroli ĝin? Mi kredis ke nur homoj sur la planedo Tero povas paroli Esperanton." "Esperanto estas la internacia lingvo ankaŭ de ekstera spaco," respondis la marsano. Freĵo tiam demandis, "Kiu estas vi, kaj kion vi volas de mi?" La marsano respondis, "Mi estas Admiralo Pfui, kaj ni venis el Marso por akiri biologian specimenon. Ni portos vin al Marso kaj sekcoos vin." Tiam li turnis sin al la aliaj du marsanoj kaj diris: "Portu la teranon en la flugteleron!" Freĵo estis ankoraŭ paralizita, kaj ne povis batali, do la du marsanoj portis lin en la flugteleron. Admiralo Pfui iris malantaŭe kaj fermis la pordon. Post kelkaj minutoj la flugtelero ekflugis. (Daŭrigota.)

KIEL VIA GRUPO FESTOS LA CENTJARAN ZAMENHOFTAGON?

ESPERANTISTS I HAVE KNOWN . . . Joseph Leahy

Joseph Leahy was an Esperantist who won the hearts of non-Esperantists as well as of Esperantists. Here in Washington, D.C., the grand old man of the movement served with steadfast zeal. He won so many admirers in the course of his administration as Secretary of the Esperanto Association of North America, that Esperantists felt like saying, shining in his aura, "I too, am an Esperantist!"

This genial, jovial son of Erin was a gentleman of the old school—a soft-spoken, courteous, attentive, ingratiating, good-natured person. Born in Canada, he was drawn into the Esperanto fold by the concurrence of magnanimity and inspiration. He was plainly fascinated with Esperanto; it impressed a hold upon him that remained throughout his entire life. He passed away a few years ago in New York state, leaving behind him a name and a record well marked with deeds of true worth.

I was living in Los Angeles, California, most of the time when his ministrations fortified the "samideanoj" nationally. When I reopened a law office in the Maryland Building in Washington, in 1942, it chanced that his office was in the same building. I had a great many conferences with him. There is a saying in Latin "noscitur a sociis" — "a man is known by his company." The excellences of Mr. Leahy's career can well be predicated upon this basis of understanding. Whenever a group of Esperantists were gathered together Mr. Leahy was in evidence with his signally reassuring complacent smile and optimistic bearing. Tall, symmetrical, well-poised, wearing gold-rimmed glasses, exhibiting the vestiges of a mustache—high forehead, keen eyes, powerful neck, ap-

pealing expression, springing step — this man could, with one shake of his head, upset well-laid plans, and with a slight nod garner reinforcements because he possessed gumption and had many backers. A hard office worker, he spent many a late hour, after a good day's work done, pursuing his avocation of a photographer, connecting the loose ends of the workings of the national Esperanto movement.

That Esperanto progress gained impetus, that the fire of Esperantist enthusiasm did not flag, that the tone of Esperanto achievement did not dim, that the thrust of Esperanto diffusion did not waver—is due to the indefatigable efforts of Mr. Joseph Leahy. And mind you that during the worst years of the Great Depression he displayed these God-given qualities. Mr. Scherer, then President of the Association, and Mr. Leahy, his right-hand man, met the challenge with vigor.

With diminishing returns, suspensions of meetings and of normal routine, neither man buckled. Debts piled up; creditors pressed; complaints multiplied; yet these stalwarts remained firm. The regular organ could not be printed so it was issued in mimeographed form. Mr. Leahy borrowed money on his own credit. The honor of the Association was sustained. The smooth ebb and flow of a well-regulated office and currently active membership enrollment proclaimed that the storm had been weathered — a crushing calamity subdued. The money was paid back for Mr. Leahy who had gone through many personal deprivations.

The last thing he did when he intended to leave Washington to spend his declining years relaxedly, was to turn over to me a fine collection of "Esperantaĵoj".

—William E. Baff

☆ **Konu Viajn Gesamideanojn**

Gilbert Nickel, unua Prezidanto de ELNA, naskiĝis la 20an de marto, 1893, en Applebachville, Pennsylvania, Usono.

Li ĉeestis Lafayette Kolegion, Columbia Universitaton kaj Universitaton de Pennsylvania, estis lernejestro dum 28 jaroj, profesoro ĉe Lafayette Kolegio kaj Universitato de Delaware, hotelestro en Delaware, Alabama kaj Indiana, prezidanto de Kent kaj New Castle konteaj edukadaj asocioj, vicprezidanto de la Delaware ŝtata edukada asocio.

S-ro Nickel esperantistiĝis en 1929 kiam Henry Fisher, pioniro de Esperanto, prelegis pri Esperanto ĉe la Rotaria klubo en Middletown, Delaware, en kiu klubo S-ro Nickel tiam estis Prezidanto. Li lernis Esperanton per meminstruado, kaj poste ricevis instruadon de Lydia Zamenhof.

En 1932 li parolis pri Esperanto al la internacia kongreso de Rotariaj kluboj en Seattle, kaj al grupoj en dek aliaj ŝtatoj.

Li estis unu el la 11, kiuj prezentis la peticion pri Esperanto al UNO. Li estis Estrarano de EANA kaj la unua Prezidanto de ELNA.

Prezidanto de Rotaria klubo, Majstro de Framasona loĝio, ano de 32°, kavalira templano kaj sanktano de framasoneco, delegito de UEA, li havas intereson pri internaciaj rilatoj, filatelo, numismatiko, havis Esperantajn gekorespondantojn en 63 landoj.

OFFICERS of ELNA

President: Armin F. Doneis, Sr.
Box 105, Pharr, Texas.
Vice-President: Dirk Brink,
Box 5953, Metro Sta., Los Angeles 55, Calif.
Secretary: Conrad Fisher,
808 Stewart St., Meadville, Pennsylvania.
Treasurer: Adrian Hughes,
476 So. Bailey Ave., Hillsboro, Oregon.

EXECUTIVE BOARD

Thomas A. Goldman, *Chairman*,
2511 P St., N. W., Washington 7, D. C.
Howard G. Borden,
1072 Stuyvesant Ave., Trenton 8, N. J.
Francis E. Helmuth,
P. O. Box 6215, San Diego 6, Calif.
John L. Lewine,
50 Overlook Terrace, New York 33, N. Y.
H. K. Ver Ploeg,
1908 E. 8th Ave., Spokane 32, Washington.
Mrs. Mary Gibson,
P. O. Box 117, Riverdale, Fresno County, Calif.
Wm. Harmon,
4725 Briercreech, Lakewood 11, California.
David B. Richardson,
3412 North Mullen, Tacoma 7, Wash.
Miss Roan U. Orloff,
31 Nahantton St., Newton Centre 59, Mass.

ELNA'S COMMITTEE CHAIRMEN

Executive: Thos. A. Goldman,
2511 P St., N.W., Washington 7, D. C.
Membership and Organization: Wm. R. Harmon,
4725 Briercreech, Lakewood, Calif.
Publicity: Dirk Brink,
Box 5953, Metro Station, Los Angeles 55, Calif.
Finance: Francis E. Helmuth,
P. O. Box 6215, San Diego 6, California.
U. N. and non-Esperantist Congresses:
John Lewine,
50 Overlook Terrace, New York 33, N. Y.
Migrating Exhibit: George Falgier,
3622 N. Market St., St. Louis 13, Mo.
Youth: Charles Powell,
Route 1, Box 41-A, Wimauma, Florida.
Education: John Lewine,
50 Overlook Terrace, New York 33, N. Y.

From ESPERANTO AND THE CURSE OF BABEL, Mark Starr, Educational Director, International Ladies' Garment Workers of the United States and Canada, in PLEBS, the magazine of the National Council of Labor Colleges, Tillicoultry, Scotland:

"... The convenient assumption that all the world talks English is refuted by the fact, for example, the U. S. Information Agency broadcasts in 37 languages."

Historia flugo de Kolonelo Fanfarulov

LOCAL ADDRESSES

The Review lists, without charge, addresses of local Esperanto groups or of Esperantists who want local contacts to form new local groups. It is not necessary that the members of such groups be members of the League. ELNA exists for the purpose of helping all who want to promote Esperanto. If you want advice on forming a local club or study group, write to: Esperanto League for North America, Meadville, Pa.

In case of a group representing some religious, political or other special interest, please state affiliation or special interest. We make no judgment, and accept no responsibility, concerning Esperantist special interest groups, but will list addresses (if in North America) so that persons of similar interests may find congenial groups.

Kanada Esperanto-Asocio: Box 52, Terminal A, Toronto, Canada.

ELNA Youth Section: Charles Powell, Route 1, Box 92, Wimauma, Florida

Esperanto Society of San Francisco, 1031 Noriega St., San Francisco 22, California.

Pasadena Esperanto Class, YWCA, 78 North Marengo Ave., Pasadena, California.

Esperanto-Klubo de Los Angeles: 1237 N. Alexandria Ave., Los Angeles 29, California.

Esperanto-Societo de San Diego: P. O. Box 6215, San Diego 6, California.

Esperanto Club of Santa Monica: 855 Franklin St., Santa Monica, California.

Sacramento Esperanto Club: 5631 Balboa Circle, Sacramento, California.

Esperanto Society of Long Beach: R. C. Betteridge, Pres., 5409 Graywood Ave., Lakewood, Cal.

Napa Esperanto Club: c/o Martha Walker, 2846 Monticello Road, Napa, California.

Burlingame Esperanto Class, 410 Darrell Road, Burlingame (Hillsborough), California.

Esperanto Coterie of Texas: P. O. Box 805, Houston 1, Texas.

Seattle Esperanto Society: 3231 West 62nd St., Seattle 7, Washington.

Esperanto Society of Greater New York: 50 Overlook Terrace, New York 33, New York.

Esperanto in Buffalo: P. O. Box 222, Niagara Station, Buffalo 1, New York.

Esperanto Society of Chicago: c/o H. Tobusch, 55 E. Washington, Chicago, Illinois.

Washington Esperanto Club: Apt. 101, 2829 Gainesville St., S. E., Washington 20, D. C.

Esperanto Study Group, Y.M.C.A., Meadville, Pennsylvania.

H. K. Ver Ploeg, 1908 East 8th Avenue, Spokane 32, Washington.

K. M. Whitten, 5233 N. Fifth St., Philadelphia 20, Pennsylvania.

Lucy Pier, 807 Bon Air Road, Lansing 17, Michigan.

Jarvis E. Bush, 3700 North 75th St., Milwaukee 16, Wisconsin.

Christie W. Roberts, Rose Valley, Saskatchewan, Canada.

Tom Haxby, P. O. Box 274, Marshall, Arkansas.

Mrs. Starling Przybilla, P. O. Box 685, Whitehall, Wisconsin.

Frans Jahger, 2734 Locust Drive, Bridgeville, Pennsylvania (for Pittsburgh area).

Jaroslav Kleprlik, 1206 Lamar Street, San Antonio, Texas. Phone CApital 3-6624.

Floyd A. Clarke, 1723 Ilingworth Ave., Allentown, Pennsylvania.

Kristana Bulteno, Glenn Turner, Editor, Middleton, Wisconsin.

Skolta Esperantista Ligo, Usona Sekico, c/o Stanley Otto, 20 Harvard Terrace, West Orange, N. J.

Internacia Ligo de Esperantistaj Instruistoj, U. S. representative George Falgier, 3622 North Market St., St. Louis 13, Missouri.

Esperanta Libro-Servo, 2222 Crest Drive, El Cajon, California.

ESPERANTO LEAGUE BOOK SERVICE, Middleton, Wisconsin.

ELNA Membership and Organization Committee, 4725 Briercrest, Lakewood, California

Complete Grammar, Alphabet and Pronunciation of Esperanto

THE ALPHABET

a, b, c, ĉ, d, e, f, g, ĝ, h, ĥ, i, j, ĵ, k, l, m, n, o, p, r, s, ŝ, t, u, ŭ, v, z.

The sounds of the vowels (a, e, i, o, u) are the vowel sounds in :“Are there three or two?” The consonant sounds are as in English, except: *c* as *ts* in *hats*, *ĉ* as *ch* in *church*, *g* as in *go*, *ĝ* as *gem*, *ĥ* as *ch* in *loch*, *j* as English *y*, *ĵ* as *z* in *azure*, *s* as in *so*, *ŝ* as English *sh*, *ŭ* as English *w*.

THE GRAMMAR

1. There is no indefinite article; there is only a definite article (*la*) alike for all sexes, cases and numbers.

2. Substantives end in *o*. To form the plural, *j* is added. There are only two cases: nominative and accusative; the latter is obtained from the nominative by adding *n*. Other cases are expressed by prepositions (genitive *de*, dative *al*, ablative *per*, etc.)

3. The adjective ends in *a*. Case and number as for substantives. The comparative is made by means of the word *pli*, the superlative by *plej*; with the comparative the conjunction *ol* is used.

4. The fundamental numerals (not declined) are: *unu, du, tri, kvar, kvin, ses, sep, ok, naŭ, dek, cent, mil*. Tens and hundreds are formed by simple junction of the numerals. To mark the ordinal numerals, *a* is added; for the multiple *obl*; for the fractional, *on*; for the collective, *op*; for the distributive, the preposition *po*. Substantive and adverbial numerals can also be used.

5. Personal pronouns: *mi, vi, li, ŝi, ĝi, si, ni, vi, ili, oni*; possessives are formed by adding *a*. Declension as for substantives.

6. The verb undergoes no change with regard to person or number. Forms of the verb: time *being* (present) takes the termination *-as*; time *been* (past) *-is*; time *about-to-be* (future) *-os*; conditional mood

-us; imperative mood *-u*; infinitive *-i*. Participles (with adjectival or adverbial sense): active present *-ant*; active past *-int*; active future *-ont*; passive present *-at*; passive past *-it*; passive future *-ot*. The passive is rendered by a corresponding form of the verb *esti* (to be) and a passive participle of the required verb; the preposition with the passive is *de*.

7. Adverbs end in *e*; comparison as for adjectives.

8. All prepositions govern the nominative.

9. Every word is pronounced as it is spelled.

10. The accent is always on the next-to-last syllable.

11. Compound words are formed by simple junction of the words (the chief word stands at the end). Grammatical terminations are also regarded as independent words.

12. When another negative word is present, the word *ne* is left out.

13. In order to show *direction toward*, words take the termination of the accusative.

14. Each preposition has a definite and constant meaning; but if the direct sense does not indicate which it should be, we use the preposition *je*, which has no meaning of its own. Instead of *je*, we may use the accusative without a preposition.

15. The so-called foreign words (that is, those taken from one source) undergo no change in Esperanto, beyond conforming to its orthography; but with various words from one root, it is better to use unchanged only the fundamental word and to form the rest from this in accordance with the rules of the Esperanto language.

16. The final vowel of the substantive and of the article may sometimes be omitted and replaced by an apostrophe.

The great worldwide organization to promote Esperanto
for people of all nations, all religions, all political beliefs

IS

Universala Esperanto-Asocio

Representative in U. S. A.: D. E. Parrish, 328 West 46th St., Los Angeles 37, Calif.
In Canada: W. D. B. Hackett, 362 Soudan Ave., Toronto, Ont.

MEMBERSHIP, YEARLY DUES: With Yearbook only, \$1.90; with Yearbook
and magazine, \$3.75; Sustaining Member, \$5.75. Life Member, \$75.00.

The ONLY North American organization affiliated with UEA is
Esperanto League for North America

Every member of the League is a member of UEA

JOIN NOW. Regular Member, \$3; Man and wife (each with Regular Member
privileges, but receive only one copy of publications), \$4; Supporting Member, \$5;
Patron, \$10; Life Member, \$50. Make checks payable to: Esperanto League for
North America, Inc. Secretary: Conrad Fisher, 808 Stewart St., Meadville, Penna.

The North American Esperanto Review

2116 North 35 St., Seattle 3, Washington, U. S. A.

PRINTED MATTER

Return and Forwarding Postage Guaranteed

BULK RATE

